

og han saa, efterat Fæstevangen er ophørt, igjen afhænder det, vil jeg tillade mig at fremsætte det Spørgsmaal, om han saa igjen skulde være pligtig til at qvitte $\frac{1}{4}$ Deel af Fæstesteds Værdi. Det forekommer mig heller ikke, at der er nogen Bestemmelse i Loven om den Fæstledighed, som indtræder ved Afstaaelse. Især efterat nu Bestemmelsen i § 1 ved Thingets Beslutning er udgaaet, er der ingen Bestemmelse herom, og det kunde rigtignok tænkes, at, isald § 1 var bleven staaende, det kunde indbefattes derunder, og man saa kunde sige, at Fæsteren havde givet Tilladelse til, at det maatte afhændes til Andre; men nu er der virkelig ingen Bestemmelse om, hvorvidt det er tilladt, naar Fæsteren afstaaer sin Gaard, at afhænde den underhaanden til ham. Det synes, at han kunde selv afstaae den, fordi han ønskede at kjøbe den. Det forekommer mig, at der burde være en Bestemmelse i den Henseende, og at det uden Tvivl vil være meget uheldigt for Bøndestanden og stride imod Lovens Hensigt, om det ikke blev tilladt at sælge en sliq Gaard underhaanden, som blev afstaaet. Jeg skal dernæst tillade mig at henvise til, hvad jeg igaar antydede, at det forekommer mig virkelig mindre passende, om man nu vilde udgive en Lov, som efter min Overbeviisning ikke stemmer med Grundlovens § 98, isald man vil holde sig til det Begreb om fri Eiendoms, som hidtil har været vedtaget i den danske Jurisprudens, og jeg skal tillige henvise til, hvad der ogsaa af den høitærede Landsstingsmand fra Kjøbenhavn, som jeg oftere har tilladt mig at nævne, er henviist til, at det kunde være et Præcedens, som bestemt vilde blive paaberaabt, naar der i sin Tid vilde blive Tale om Fæstevæsenets Afsløsning i det Hele. Jeg kan saaledes i Genhold til det Foredrag, den høitærede Landsstingsmand for Kjøbenhavn har holdt, og hvad jeg selv har tilladt mig at yttre, af disse Grunde, af mit ganske Herte afgive min Stemme for det af den nævnte høitærede Landsstingsmand stillede Ændringsforslag.

Dahl: Det forekommer mig, at for en Afgjørelse, om man vil stemme for dette Ændringsforslag eller ikke, er det af Vigtighed at have afgjort med sig selv, om man ønsker, at

denne Lov skal udkomme. Jeg troer, at, hvis man attraaer, at Loven skal udkomme, er det temmelig nødvendigt, at man stemmer for § 5. Hvorvidt den kan bestaae med Retfærdigheds- og Billighedshensyn, er et andet Spørgsmaal, som det tilkommer Enhver især at afgjøre med sig selv. Jeg troer, at den kan bestaae med Retfærdigheds- og Billighedshensyn, og derfor vil jeg stemme mod Ændringsforslaget. Den ærede 2den Landsstingsmand for 7de Valgkreds (Nyholm) har yttret sig, som om ingen rettænkende Mand kan stemme for dette Ændringsforslag. Jeg troer nu, det er meget vanskeligt at indlade sig paa at bedømme Andres Motiver, eller afgjøre, hvorvidt en Mand er rettænkende eller ikke. Jeg troer, at en rettænkende Mand ret vel vil kunne stemme for Lovens § 5. (Ja!). Fremdeles yttrede han ved samme Leilighed, at den meget ærede Domainedirecteur i sin Tid havde stillet et Forslag til Landbocommissionen i en lignende Retning; men han vilde ved denne Leilighed gjøre opmærksom paa, at dette Forslag med det Samme var bygget paa Fæstevangens Ophævelse og Humanitetshensyn. Her mener han, at der ikke er Tale om Fæstevangens Ophævelse; heri giver jeg ham Ret. Men naar, som det maatte forudsættes af hans Foredrag, han ogsaa meente, at der heller ikke kunde være Tale om det andet Moment, han nævnte, Humanitetshensyn, saa veed jeg ikke, hvorfra han tager det. Det forekommer mig, at der her, ligesaa godt som ved Fæstegodsset, er Anledning til at tage Hensyn til, hvad Billighed og Humanitet fordrer. Det er sagt imod den meget omtalte § 5, at den er et Led i Fæstegodssets Overgang til Selveiendom og et Præcedens ogsaa for det ubundne Gods. Ja, jeg indrømmer, den er tildeels et Præcedens for det ubundne Gods, og den er et Led i Fæstegodssets Overgang til Selveiendom; men jeg frygter ikke for et saadant Præcedens; jeg frygter heller ikke for et saadant Led i Fæstegodssets Overgang til Selveiendom. Derfor vil jeg ogsaa kunne stemme for den Tante, der ligger i § 5. Det er mig klart nok, at det vil blive paaberaabt som et Præcedens, naar vi komme til at vedtage en Lov om Fæstegodssets Overgang til Selveiendom.